

Posúdenie magisterskej diplomovej práce Bc. R. Mareša

Michel Foucault: pojem ekonomie v díle Slova a věci

Katedra elektronické kultury a sémiotiky

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze

Predkladaná diplomová práca sa zvolenou témou zaraďuje do oblasti, ktorej skúmanie je bezpochyby relevantné pre študovaný odbor. Sám pojem ekonomie je tu predmetom analýz v tej podobe, ako bol reflektovaný v prácach Michela Foucaulta a Louisa Althussera, čím sa do zorného poľa dostávajú jeho interpretácie poznačené stanoviskami štrukturalizmu a postštrukturalizmu. Táto interpretačná rovina je zvýraznená skutočnosťou, že východiskom autorových úvah je prezentácia Marxovho myslenia vo Foucaultovej práci *Slová a věci*, kde sa tieto analýzy odvíjajú na metodologickom základe určenom pojmami epistémy a diskurzu.

Čítanie diplomovej práce nás presvedča, že autor k spracúvaniu tejto témy pristúpil na základe dobre vybraného a pozorne preštudovaného korpusu primárnej a sekundárnej literatúry. Zvlášť treba oceniť, že autor predkladané názory opiera nielen o Foucaultove diela a foucaultovské interpretácie, ale že sa v kľúčových častiach svojho textu opiera aj o diela L. Althussera, čo jeho argumentácii pridalo na presvedčivosti. Rovnako sa môžeme vyjadriť o spôsobe, akým autor pracuje s Marxovými prácami.

Predkladaná diplomová práca je vhodne štrukturovaná, text sleduje zreteľne vytýčenú argumentačnú líniu. Možno by celkovému vyzneniu prospelo skrátenie úvodných častí venovaných biografickým údajom, ani tie však nie sú úplne samoúčelné. K vyjadreniu vlastných, súhlasných alebo kritických názorov sa autor

nedostáva často, no v rozhodujúcich kapitolách práce (predovšetkým 4.2) ich nachádzame a sú argumentačne podložené.

K predkladanej práci nemám závažnejšie výhrady, uvediem iba niektoré pripomienky a návrhy.

Po prvé, vzhľadom na predmet sporu, ktorým je epistemologická pozícia Marxovej ekonomickej teórie by bolo vhodné aspoň naznačiť širší teoretický kontext diskusií, aké sa v šesťdesiatych rokoch rozvinuli okolo interpretácií názorov mladého Marxa (k náčrtu tohto kontextu sa autor dostáva až v závere práce).

Po druhé, autor správne upozorňuje na to, že Foucaultovmu zaradeniu Marxa do modernej epistémy určenej tendenciou k antropologizmu zodpovedajú ešte tak jeho rané práce, ale pri neskorších dielach je to už problematické (s. 94); toto upozornenie by získalo väčšiu teoretickú váhu, keby bolo podložené analýzami pojmu rodovej bytosti, pojmu, ktorý Marx neskôr úplne opustil.

Po tretie, na niektorých stránkach textu nachádzame vyjadrenia, ktoré svedčia o nedostatočnom rozlišovaní jednotlivých fáz Foucaultovho teoretického a metodologického vývinu. Napríklad na s. 98 čítame: „U Althussera dochází k propojení marxismu a strukturalismu, přičemž je značně ovlivněn právě Michelem Foucaultem a jeho analýzami moci.“ Nehladiac na to, že kategóriu vplyvu obidvaja myslitelia spochybňovali, uvedené tvrdenie nezohľadňuje, že v dobe sporu o Marxa Foucault ešte pojem moci vo svojich prácach výraznejšie neuplatňoval.

Opakujem, že uvedené pripomienky nemajú charakter závažnejších výhrad a neoslábujú celkové vyznenie práce.

Diplomová práca je napísaná jasným, argumentačne rozvíjaným jazykom. Autor rešpektuje pravidlá uvádzania zdrojov, pramene sú uvedené v zozname literatúry.

Diplomovú prácu Bc. R. Mareša navrhujem prijať k obhajobe a predbežne navrhujem známku 1.

Prof. PhDr. Miroslav Marcelli, PhD.